

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára	
Egész évre	8 kor
Fél évre	4 -
Negyed évre	2 -
Egyes szám ára 20 fillér	

Feliról szerkesztő, lapfőnököse és kiadó:
BALKANYI ERNŐ.
 MEGLÉTELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és küldőhivatal:
 Fő-utca.
 Hirdetések díjazatás szerinti.
 Kéziratok nem adának vissza

Béke a szabadság sirja fölött!

Sirassuk el mi is a burók szabadságát. Aki elt itt köztünk 1849-ben, az hibében tud együtt érezni a gyászba borult burgherekkkel, mertők végigszenvették az eltiprot hazában a szabadság haladát. Tanuljuk a gyászt az öregektől és kívánjuk szívünk mélyéből, hogy adjon az Égi Kegyelem erőt a derek bur férfiaknak és nőeknek a nagy csapás elviselésére.

Előre látható volt e gyászos vég már a háború megkezdésének napján. S azt, hogy ilyen nagyszerű, ilyen dicső lesz a burók szabadsága, hogy két és fél esztendőig fognak ellenállni az összehasonlíthatatlanul nagyobb brit hatalomnak olyan diadalmas csatákban, melyeknek kevés partján találgat a világhistoriában — ezt a burókn kívül nem hitte senki. Amint lelkesedett a világ a csodálatos hírek felett, melyeket Dél-afrikából hozott a táviró. Itt Magyarországon is olyan óriási volt az érdeklődés a hérosz küzdelem iránt, amint külföldi eseményekkel szemben még soha nem tapasztaltunk. Résztvevő vált most az érdeklődés. Egyedül, árván és elhagyottan állt a bur szikla a viharzó angol tengerben, nem jött segítség! Az okos szivtelen diplomácia összetélt kezekkel nézte a gyönyörű, az egyetlen harcztól a mindenk által elhagyott bur nemzetnek bukni kellett. Heine, a nagy német költő a szabadság-

harc levetése után így énekelte fölünk:

„Wenn ich den Nahmen Ungar hör
 Wird mir der deutsche Wammis zu eng“

(Ha hallom ezt a szót: Magyar,
 A német dolmányt olyan szűknek érzöm!)

Ha élne a Dalok Könyvének halhatatlan poéta, most a burokról írhatna ugyan-ézt. De nem szorulnak a burók költőre, aki elzengje dicséretüket, minden dalnál, rasnál szebben beszélnek s nagyobb lelkesedést keltenek az emberiség szívében a burók hadi tettei. Mig áll a világ s még tud emlékezni a múlt dicső eseményéről, élni fog a bur dicsőség híre, lelkesedést, idealizmust és szabadságot hirdelve mindenütt.

Hisszük, hogy a nagy angol nemzet, melynek politikáját — kicsinyesség soha nem vezette, nem fog visszaválni a helyzetét s azt a turelmes okos politikát fogja követni, melylyel gyarmatokat a világ minden részében biztosítja magának. Ne higgye senki, hogy a legyőzött burokra most olyan sors vár, mint amilyenben Magyarországnak volt része a szabadságharc levetése után. Az angolok egy-kettőre enyhíteni fogják a szigorúságot s néhány év múlva meg fogják adni Transvalit az önkormányzatot, éppen úgy mint megadták Ausztráliának s a többi gyarmatoknak.

Az egész világ kínos nyomaszt állt szabadul fel az angol-bur háború befejezése által. Hogy immar esztendőök óta gazdasági válságok dúlnak mindenfelé, annak okát

nagyrészt az angol-bur háborúban keresetjük, mely bémótag hatolt első sorban az angol viszonyokra. S ezt megerezte a pénzpiac nálunk Magyarországon éppen úgy mint a külföld egyéb államaiban.

Nemzetgazdászok általános gazdasági felmérést jósolnak e hosszú háború befejezésevel. S valószínű, hogy nem is eszelődnek. Mert ha figyelembe vesszük, hogy több mint két esztendőig egy olyan hatalmas gazdasági ország, mint Délafrika, kereskedelmi és ipari forgalom dolgában teljesen el volt zárva a világtól, mérlegelni lehet a nagy előnyt, mely ez óriási fogyasztás és produkáló terület felszabadulásából következik. Magyarország is sok millió értéket szállított az angol közvetítő kereskedelmi révén Délafrikába s ez az export a háború alatt szünetelt. Igaz, hogy ennek ellenében az angolok elvették tőlünk igen jó áron a rossz valutát.

Több mint két milliárdjába került Angliának e háború, ez a pénz el lett szorva az egész világ kereskedelmi és ipari forgalmától, a hitel kereső közönségtől és a vállalkozástól. Ezt nyögte leginkább Európa gazdasága s most, hogy megszűnt a sterlingek vandorlása Délafrikába, kedvezőbb helyzet remélhető.

Igy jászottak bele szegény burók a világhistoriába, melynek szinpadáról most le is tűntek. De dicsőségük híre megmarad s ragyogó példaképe lesz minden a bázát e szabadságot szerető nemzetek. Ebben

TÁRCZA.

Vallomások.

Hidig világ van ott kinn. Fű a szél.
 Szememke könyö szökik, szivem renes.
 Maradjunk itthon, lasd, oly zord a tel!
 S irigyek és durvák az embekzek!

A tarka élet nem való nekünk;
 Nem jobb-e suttogásom, hallandó?
 Előttünk játszik edes gyermekünk
 S nyakamba kulszólódik két karod.

Felédj a hü komediát,
 Mely földi letink piacznak folyik;
 A felhőnyában hadd öleltek át,
 Elálmodozva késő alkonyig!

Lámpát ne gyujts, szobánk sötét legyen!
 Én látlak így is, leklem napja te!
 Szemem a mindenségben látat-e?

Hunyj szemmel érzem a varázssodát;
 Szeretnék így meghalni, boldogán,
 A mig felöltöök ez a pillanat.
 Nyom nélkül, mint egy álom elcsuhan.

Az éjben.

Mind, amit érez a szíved
 Haljón meg benne bilisen,
 Mint dalom a torl hegedűben,
 Amelynek hurja ninesen.
 Ha faldalom ér, ha öröm,
 Maradj egykedvű, nema;
 Mas sohse hallja szavad.
 Csak az éjszaka neha.

S könnyet hal szíved teli van már,
 Mely keserő!
 Menj ki az éjbe: megort a homály,
 Vigas-tal az erdő.
 Borjúl je a hü nyafalódre
 S bánatod enyhül,
 Hármatos áldás porog le read
 Lágán a meynyul.

RDNYANSZKY GYULA.

Az impressió.

Az „Alsó-Lendvai Híradó” eredeti tárczaja

Leesnapta a tollal s ezzel az ósdi iránt,
 mely a fantázia nyomán alkot.

Impressió, közvetlen szerzett impressió! termé-

kennyise az agyamban szunyadoz ésszel!
 Regény tárgya volt szűkségen e-cet valamint alakjait közvetlen benyomások révén fogom beszerzeni.

Az expositio szánterűl egy vsuti indoházat választottam ki, minek folytatn a központi pályához felvettem utamat. Mintegy félórával a Kassa-Oderberg vonat indulása előtt a másodosztályú vartóteremben helyezkedtem el.

A forgalom lanyha volt.
 Egy középkori, angolokülséji uriember köztülte le érdeklődésemet. Választékos öltözöt, merev tartás és határtalan öntudatoság jellemezte.

Ez valószínű amerikai nábob vagy maga az az esközölő, aki messze kincseivel magához váltotta az egész földi boldogságot.

Heureka! Ez az en emberem!
 Egy fofák vagy maga a bős készülő regényben.

Keves tartvatva a szorványosom érkező utasok közt két hölgy köztülte le figyelmenet. Az egyik tisztelettel költő elegans matrona, társá káprázatos szépséget leny.

Ez utóbb az Isten is reghénybenköltő teremtetle, de mert mifele összekötétest találak az imént feldelezzet regénybős és nősnöm közt?

Göndes elmékedesen és megfigyeesem közepeit, váratlan körülmény vonja magára érdeklődésemet. Bamulatalt eszeltem, hogy a setjötleges trusz-király a legimpertinensebb módon fikszirozta hősnömöt. Vonással egészen szeméttmakt a bamulatolt. Fákó vorcsen-nezesi szemek, melyekkel a leány mindeba mozduulatat követte, leletlenül förtelmes gondolatokat kellettek benomni. Ösztönzőntellig körtellem őket a penztarhoz és hollottam, hogy mind a ketten Poppad-Felkányig váltottak jegyet.

Visszamehetünk a vartóterembe.

tartották a vegtárgyait, melyet Toti Laszlo trszeki elnök vezetett. Szavazó bíró: Nouisider Antal s dr. Huszar Sándor voltak; a vadat dr. Orozsy Lajos kir. ügyész képviselte; vedő: dr. Orozsy Lajos ügyvéd; Esküdték: Zakai Henrik, Szommer Ignác, Oestreicher József, Forster Ferenc, Köcsösi Kálmán, Wnekies János, Sós Pongrácz, dr. Hajos Ferenc, bar. Brezovics Viktor, Brunner Lajos, Hoffmann Béla, Csempez Kálmán, Pócskútiak: Literaty István, Hemler József, Hajdúvári János. Laskait a vedőtől bontozott kordos-nemondták ki büntésnek az esküdtök, hogy gyermekeiket szándékozt, de nem előre megfontolt szándékok ötle meg. Orozsy védő körte az evény 92 §-nak alkalmazását is, hogy tettenk indoka végletlenül szigorú, mert a megfontoltság szándékot is kibővíti szándék. De minthogy az öböt két emberen követte el, Laskait az esküdték határozata alapján két rendbeli szándékos emberindés büntette miatt elfolygatópíró végliázra állto a törvényköz.

— **A pipa.** Farkas Andras 70 éves holticzi őrög ember a pajtában tartotta a delumai siasat. A pihenés unalmát pipafüsttel ize el. Az őrög azonban elaludt, a pipa kiesett a szájából, felgyújtotta a szalmát, amittől fölégett a pajta s a lakoház is.

— **A biszka.** Krányecz Ivan hosszúfalú lakosnegen végvárosok egy új biszkak. Irtandó tehát az elsősorlatú vasárnap s addig valogatott, míg egy szép penicizus a zsebebe eszozott. A helyszínen megsejték.

— **Eloptak a penzet.** Jakabi István lipshozlakós vasárnapi hazatérően bemezett az ardiandz koresmába egy titl borra, ott keső estig eldugozott s egy mulato tarsával hazafele dilongott. A czimborra utközben kivette Jakab zsebebol azt a 120 koronát, amit a vasárnól hozott s elvit.

— **Éretlen trefa.** Esterházyen Póti Jánosné ablakot eszákának idején megközegették. Az asszony azt volt, hogy valami megkülöztörözés akar bemeneti, bekörmözt az arezu alakkal talála magát szemben. A kornos alarozkos azonban nem bántották az asszonyt, csak alaposan összejegztették s azután elvontak. Petine annyira megijedt, hogy beszédo képességet elvesztette. Az egészert eretlen falusi tréfának hiszik, de a súlyos következmények miatt a részeseket nem tudták kinyomozni.

— **Anz anyós.** Szegény anyósok. Rettenetes rossz híruk van, de hat az őrög sem olyan feleket, mint a minőknek festik; az anyósok se olyan rozskák, mint sokan állítják. Soslaties Irtandóknegli lakos anyosn saba szem perkedett. Megfört a vejevel és haza nevelte. Egy baba volt csak az őrög asszonyszokos; nagyon szerette a pálinkát. De nem telett a tilos elvezetre a szegény őrög asszonnyak. Hogy tehat egy kis tartalékot szerezzen, ellopott a vejeitől 66 koronát, amelyet dugdosott is egy darabig, de bizony csak negyalálak a jó anyós nagy szomorúságra.

— **Templomfoglalás szuhanc.** Horvati Iván 23 éves szuhanc meglopja az 32 éves szegényeit. A hók az ottan szuhanc p-hány fillert rakott össze a szegények számára, amit a rendelt lelki fiu ellopott. Később kiderült, hogy Horvati Iván ezt az istentelenkedést többszor is elkövette.

— **Virágbarátok!** A „Flori” virággyakokaton hasznaltala bantulus hatással van a virágok fejlődése, szinpompája és illatára. Postán bernaevte küldi 1, 2 és 4 korona ellenében Waltersdorfer B. Pal drogusnia, Budapest, VII. Kerületi ut 8 d.

— **Piaczi árak.** Baza I, rendü 17 K. II rendü 16 K. Rozs 14 K. Zuz 16 K. Rizkocza 12 K. 100 kilonként.

Közzadások.

Hogyan irtsup a repabogarat.

A repatérmetnek legfőbbj ellensége a repabogár, amelynek két fajta van, u. m. a fekete és a szürke szíru. — A fekete szíru leggyakrabban a napkorlatokon s herékfelőken tartozkodik földalatti tyúkukban, s tavaszszal, midőn melegedik kezd, előbbik földalatti rejtekhely s egyenesen neki megy a repával bevett táblákban. Egy-két hettel a fekete szíru előbuvása után megjelenik a szürke is s így együttve egy merhetetlen pusztitást visznek véghez, hogy egy

rövüdt 24 óra alatt az egész repatérmet megsejtsk. Szavatsa különösen veszedelmes jellegű ott akkor, ha egy kiind. tavaszi eső után, jó melegen sült a nap.

A vedőeszközök, illetve irtasnak egyedül módja az öszeszedetes. Így aztan, hogy ez az eljárást költségese és hosszadalmas, de biztos. Földöz az, hogy minélly az első repabogár megjelenik a reggeli orakban, azonnal lassnak az irtasások, állítsunk be a repatáblára amyi gyereket, amennyit csak állithatunk s szedjük csak össze a bogarakat reggeltől estig szakadatián. Este 6—7 óra tájban a szedést alább lehet hagyni, mert minélly a nap elvlik, a repabogár is visszamegynek földalatti rejtekhelyeikbe. Az irtasáddig két felvitány, míg a repa el nem irt teljes legyekrossadást, amely idő körülbelül június-ho közepére esik. Ebben az időszakban a bogarak petéiket nagybörszert már a föld alá tojták s az elkeszték elpusztulnak, amelyek pedig meg ott találtak, a kifejtett repalevelben már nagy kart nem okoznak, mert a növény gyors növekedése tuiszanyára a bogár eszert s azután az ilyen levelet már nem is oly kedvesnek, mint a zsemelevél. Mintan tapasztalhatunk a bogarak főként a zseme leveleket kedvelik, bárse két tőröködi, hogy a repa minamavélt, utasna a zseme földesit idn. Ezt elerendó, tanácsos lesz mirtagyák alkalmazásával a földesit elmozdítani. Vegli, ha a cizkorépra már a földől kiszedtekt, hajtsuk a talárra serteskat, mert a sertesek a repatárton sok alezat. babot és bogarat eszesztek meg.

CSARNOK

KANDIKÓ

— történeli beszámó a Vendi—Avar korból. —

irta: egyházisabókki Dervaries Kálmán.

(Folytatás).

A Baján által alkotott új birodalomban legismertebb kepe volt Pannonának, vagyis a mai Magyarorszag és Erdély területének, mert a Lombogárdok kivételül előtt tüzelt s vassal elpusztították s lerombolták azon városokat s falvakat, melyeket meg a görök alapítottak s optettek volt, s miután annak folytán Pannonia teljesen lakhatatlanná lett, hogy magyszarur megsejtsk elszállásolassa, ma Magyarorszag területén nyolcz és Erdély területen egy körörodött vagyis Avargyarútt építettek. Ezen körörodott tyúk, bükk-vagy fenyofa ezöbölök álltak, melyek husz láb magasságban, s egymással szemben husz láb távolságban oly szintre voltak egyttas melió a földde asva, hogy szinte egy áthatatlan fárt képeztek, ezen két ezöbölök között levo irt az Avarok körök, ho nokkal és ottalán meszszel fölöltek be, a mi idövel egy fömögge meg az Avarok körök fölé azután földekké s ebbe azután tömöttön egyttas melió tisköbököt, mintegy eleven gyepüt ütettek s azok felvete egy öszkeszálalatt, hogy rajtuk áthatni kepelesség volt.

Ezen körörodók lapályon, hegyen, völgyön, mezesoron s patakokon és folyokon keresztul voltak optve, így körörodók azt azután a birodalom közepé, illetve Baján klágn szekhelyeig az avarok városai és falvak felököl észvára, de oly közel egymáshoz, hogy egyikőtől a másikó elhalasztott a kiáltás s felszúrhatók voltak a földalatti vesz jelök, a melyek akkor a tavardt és tavészölöt (telegraph os telephon) helyettesíttek, s a melyek akkor a klágnat a birodalom bármely részében törtent veszelyes esetökröl nyomban és gyorsan értesítettek.

Nemely történetiro azt állítja, hogy ezen körörodokot az avarok nem a birodalom megalkotásakor, hanem csak Baján által hadalati után történetesen körörodott, hogy a mely azután történetesen a kiáltás s felszúrhatók voltak az megefolja azonban azon körörodón, hogy a Pannoniától kivonul Lombogárdok minden falut és városot tehat a lakosokat földig lerombolták, minék folytán Baján klágn elkerülhetetlen szökösgöket talála az avarnep számára lakasoköl gondoskodni, s ennek fölöttén saját tere, eszmeje és belatasa szerint optette a kilencz körörodott, ezek azután vedbástyául

szolgáltak a bogarak ellen, a kik szüntelenül háborgattak öket.

E helyen csak a mirai körörodott van szo, ez akkép volt optve, hogy az a mai Bába folyóvölgyéig, egészen a mai Muraköz közepéig terjedtek s alott végön a Muru folyó melynek a rómainakl Savaria neve is volt, közepén pedig a Szala s apró patakok folytak keresztül, hogy a vízben hiányt ne szenvedjenek, — ezen körörod magalán foglalta Halicanumot (Also-Lendva) „Glonia neve” gyaromat, melynek helyen ma Nova áll, Zala-Egyszerget, az egész Göcsejt és vasnégyre Orseget, melynek egyik ma is virágozó folyó: Bajánháza Baján avar klágnától nyerte nevet.

Ezen mirai körörod kanja Kandik neveül alvaz volt, ez mir az avar birodalom megalkotása előtt kivánt egy követésben, a melyet Baján klágn 558-ik éntén Justinian keletörmai császárhoz indított Byzancba (konstantinápoly) Kandik avar alvezetese alatt, ezen követésget, különösen vezetöjét Kandiköt ott nagyon bantultak hun öitözveleten s feltűnto hajtondókkal.

Kandik csak negyven éves volt, jelöme havny, pavez és oroszokos, ha valamely teremt kívánni, vagy meg változtatni akarta egészen a csuszaz-mászazg silyedött, s mezes szavakkal és soba be nem váltott tetszősö igerekeköl egykeztet ellenfelet befelne, de ha azzal ezelt nem ért, nyomban igénybe vette ravaszagát, oroszokoskodást, söt meg az orgyakszóttal sem riadtott vissza, ezen nem éppen desereset leli tulajdonosaihoz parótt meg az erköltselenség, buja szenvedély és a reszesgekös.

(Folytatasa következik).

316 1902. szám.

Arverési hirdemény.

Özm. Róman Daniélek végrehajlato javára Pal Mihály s neje, így Borosfal S s neje végrehajlást szenvedetteknél a zala-észergezi kir. törvényök 2081/1902. számú végrehajlást és az alsó-lendvai kir. jürasbörök 1902. V. 392/2. számú kiküldetést rendelö végzése alapján 552 kor. köveletes s járulékek kielegítésére Barabason,

júlyo egy júnyor-ho 30-ik napján

delelőtti 10 órákor lovask, szarvasmarhák, kosok és egyéb ingosok 837 korona beszeretékkel által arveres után fogmak eladatul kövözöke általános arverési feltételek mellett: Ha a tárgy beszeretése meg nem igertelnek, az a kiáltással azon idő s a legföbbit igerő által megvettnek jelönik ki, meg akkor is, ha más arverelő által igertel nem tetették. Minden tárgy vételára azonnali készpenzben fizetendő, melynek felvezése után az elarverezett tárgy a vevő birtokában adatik. Ha a legföbbit igerő a vételár azonnal nem fizetné a tárgy azonnali újabb arveretetik s esz esetben a fizetést nem teljesítő arverelőnek a netalán többlethez igénye nincs, ellenben a netalán kiselöl öszegget pótolni köteles és az arveres további folyamában résztenm vehet.

Kelt Also-Lendván, 1902. évi június-ho 14-ik napján.

Reményfi Jenő, bír. végrehajto.

Az Also-Lendvai Takarékpénztár igazgatósága

szolgái állásra

pályázati hirdet.

Evi fizetés K 540.— külön ruha általány évenként K 140.—

Csak is 36 éven aluli kifogástalan előéletű irni olvasni tudó egyének pályázhatnak, akik a magyar és vend nyelvvel bírják. Sajátkezüleg irt és erkölcsi bizonyítványval felszerelt kervenyek 1902. július 5-ig nyújthatók be.

Az Also-Lendvai Takarékpénztár igazgatósága.

